

РЕЦЕНЗИЯ

от доц.д-р арх. Цвета ~~XXXXXXXXXX~~ Жекова

преподавател в катедра „Архитектура и урбанистика“, в Архитектурен факултет при Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ - Варна

ОТНОСНО: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“

- **научна специалност:** „Архитектура на сградите, съоръжения, конструкции и детайли“
- **професионално направление:** 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“
- **област:** Техническите науки
- **Автор на дисертационния труд:** арх. Климент ~~XXXXXXXXXX~~ Радоев, докторант към катедра „Градоустройство, теория и история на архитектурата“, ВСУ „Любен Каравелов“ – София
- **Тема на дисертационния труд:** „Методика за проучване и изследване на традиционна жилищна архитектура по света“
- **Консултант:** проф. д.а.н. арх. Борислав Борисов от ВСУ „Любен Каравелов“ – София

Рецензията е разработена в качеството ми на:

- Член на Научното жури, утвърдено със Заповед N: РД-00011/07.01.2022г. на Ректора на Висше строително училище „Любен Каравелов“
- Рецензент в конкурса с решение на Научното жури от първото му заседание, проведено на 18.01.2022г.

1. Кратки биографични данни

Биографията на Климент Радоев демонстрира неговия интерес към техническите науки още в средното образование. Той завършва Софийска Математическа Гимназия „Паисий Хилендарски“, специалност „Физика“. След това логично продължава в Университета по Архитектура Строителство и Геодезия – София и се дипломира като архитект. Още като студент започва да практикува професията във водещи архитектурни студиа в България. След завършването си не спира да се занимава с проектиране като се включва и в преподавателския състав на УАСГ-София и на НБУ-София. От 2017г. преподавателската му кариера продължава в Нотингамски Университет – Нингбо, Китай до наши дни.

Впечатление правят множеството награди и отличия в национални и международни конкурси, на които често печели призовите места. Те са доказателство за богатия му проектантски и академичен опит. Работата му със студенти се простира от организирането на изложби и уъркшопи до ръководство на над 60 дипломанта. Голяма част от тях са отличени с награди и имат успешна реализация в професията. Изпълнява административните си задължения прецизно и участва в научно-изследователската дейност на съответните университети.

2. Изпълнение на минималните национални изисквания съгласно ЗРАС

При необходим минимален брой от 50 точки по 4 групи показатели, кандидатът Климент Радоев представя научно-изследователска и проектантска продукция, надхвърляща минималните национални изисквания.

Приложената обща продукция се разпределя по следния начин:

Показател А: Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ (защитен) – **50 точки (необходими – 50 точки)**;

Показател В: **не е приложим**;

Показател Г: Научни публикации в нереферирани списания с научно рецензиране – **80 точки (необходими – 30 точки)**:

- Radoev K. and Deng W., (2021) A Method of Creating Vernacular Houses' Pictograms Based on "Climate – Form" Impact and Relationship: Houses' Pictograms; Part 2, Submitted to Vernacular Architecture;
- Радоев К., (2020) Приложение в средата на традиционни структури, XX международна конференция по
- Radoev K. and Deng W., (2020) A Method of Creating Vernacular Houses' Pictograms Based on "Climate – Form" Impact and Relationship: Houses' Pictograms; Part 1, UNNC Nottingham e-Print
- Радоев, К. (2019) Теоретична Методика за Класифициране, Систематизация и Изследване на Архитектурни Конструкции, IX Международна научна конференция ArCive 2019, Варна, България.
- Радоев К., (2019) Класификационна система за интегрирано изследване на архитектурни конструкции и елементи на сградата, XIX международна конференция по строителство и архитектура, ВСУ „Л. Каравелов“, София, 17–19.10.2019

Показател Д: **не е приложим**.

Общият брой на точките, получени с приложената продукция е **130 точки**, с което си **преизпълняват минималните национални изисквания (80 точки)** към научно-изследователската, учебно-преподавателската и художествено-творческата дейност на кандидата за придобиване на научно-образователна

степен „доктор“ по научна специалност: „Архитектура на сградите, конструкции, съоръжения и детайли“, Професионално направление: 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“, област: Техническите науки.

3. Актуалност на дисертационния труд

Направените проучвания в дисертационния труд отразяват актуални проблеми, свързани с прилагането на принципите на устойчивата архитектура като се използват различни подходи, базирани на традиционната архитектура. Изведени са възможности за природосъобразно строителство, отговарящо на съвременните изисквания за енергоефективност, намален въглероден отпечатък и икономическа целесъобразност.

Констатирана е обективната необходимост от изучаването на техническите характеристики и свойства на традиционните къщи и класифицирането им в предложената таксонометрична система. Доказана е нуждата от създаването на обща система за събиране, обработка и съхраняване на тези данни предвид изчезващия характер на тези къщи. Предложена е конкретна методика за целите на подобни проучвания и последващи анализи.

Изследването демонстрира един философски подход към проучваната тема като разглежда значителен брой примери (над 90) и извежда множество закономерности, приложими в съвременното строителство. Предложената методика за проучване, със своите стриктно дефинирани механизми и шаблони, прави разработката не само актуална, но и много значима за науката като цяло. Създаването на „Онлайн енциклопедия на традиционните къщи“ по света е несъмнено амбициозна цел, която ще обогати научното познание в много области.

4. Обща аналитична характеристика на дисертационния труд

В структурата на разработения дисертационен труд основните проучвания са систематизирани в следните основни глави :

Глава I: „Теоретична база на изследването“

Глава II: „Разработени и проучени примери“

Глава III: „Теоретичен анализ“

Приложение 1 – Карти

Приложение 2 - Речник

В Първа глава на дисертационния труд е направен преглед на основните белези на традиционните къщи и тяхното значение за съвременния живот. Ясно са дефинирани темата, целите, задачите, обекта и обхвата на направеното изследване. В уводната част авторът представя един философски прочит за архитектурата „като продукт на естествен еволюционен процес“. Темата на дисертацията е методика и класификация на традиционни къщи по света. Арх. Радоев акцентира върху структуроопределящите фактори за класифициране (като конструкция и технологичен процес), които не винаги съвпадат с регионалните граници. Целта на разработката – да се създаде единна система за изследване на традиционните къщи и създаване на отворена база данни, има отношение както към архитектурата, така и в други направления като история, археология, философия. Задачите на изследването ясно следват посочената цел и са изпълнени напълно – анализ на проучени примери по определен от автора матричен шаблон и категоризирането им в таксономичен ред. Дефинирани са обектът и обхватът на проучването като прави впечатление, че има малко български примери, които вероятно ще бъдат обект на бъдещи изследвания. Несъмнен авторски принос е създаването на речник на най-често използваните понятия, които ясно очертават границите и асоциациите на тяхното значение.

Във Втора глава са представени всички проучени примери като голяма част са детайлно разработени чрез избраната методика. Изведен е конкретен механизъм със строго формулирана последователност на събиране и обработка на събраната информация чрез предложен от автора шаблон. Синтезирането и последващото класифициране на тази информация е направено с шаблон, отново предложен автора. Това доказва приложимостта на представената методика и възможностите за създаване на база данни на традиционните къщи по света.

В Трета глава на дисертацията докторантът прави теоретичен анализ на изследваните примери като дефинира три хипотези (нулева, първа и втора), които доказва. Чрез тях той извежда система за класифициране на традиционните къщи, което е съпроводено с определяне на конкретни значими критерии и йерархична структура. Този подход е приложим при изучаването както на традиционните къщи, така и на други видове сгради, проследявайки техния произход, еволюция и устойчивост във времето.

Заклучителната част на дисертацията представя синтезирано изведените обобщения и констатации като прави препратка към нови философски парадигми като

дали сградата следва да се разглежда като обект или субект, дали тя е продукт на естествена еволюция и човекът се явява само инструмент в този процес.

Дефинирани са приносите на разработката с акцент на създадената методика, системата за таксономия и началната база данни за една онлайн енциклопедия. Описани са приложенията, които следва да поставят началото на една международна система за събиране на информация за традиционните къщи и карта на разпространението им.

5. Обща оценка на дисертационния труд и на резултатите от него

На базата на задълбочено-проведеното научно изследване от докторанта са постигнати убедителни резултати, които потвърждават неговата основна изследователска теза за необходимостта от създаване на методика за събиране, обработка и съхранение на данни за традиционните къщи. Подробно са проучени и систематизирани съществуващи примери от различни държави, което демонстрира аналитичните умения на кандидата.

Като безспорно предимство на труда е направената карта за произхода и разпространението на различните видове традиционни къщи, която ще има значим научно-приложен принос.

Забележителен е също така и обемът на разработката. Текстът заедно с фигурите и таблиците е 305 страници, в това число: 123 фигури, 11 таблици и 39 таблици в матричен вид с представени данни. Цитирани са 308 литературни източници, 128 Уеб източници и 81 източници на фигури.

От приложените материали на дисертационния труд се формира констатацията за значителния личен авторски принос в цялостната научна разработка, както и за възможностите за реално прилагане на получените научно-приложни резултати в сферата на жилищната архитектура.

6. Бележки и препоръки към дисертационния труд

Към дисертационния труд могат да се направят някои препоръки за бъдещи разработки, които биха обогатили неговите достойнства като научно-изследователски труд:

- да се обогатят разработените примери с къщи от България;

- въпреки демонстрираната добра графична култура в авторските схеми, прави впечатление липсата на преводи по някои карти и схеми, намалената резолюция на някои от тях, които ги правят трудно четими;
- добре е да се проучат възможностите на съвременните географско-информационни системи (ГИС) за представяне на събраните данни в графичен вид (като картен материал).

След запознаване с дисертационния труд възникват следните въпроси, които авторът може също да коментира:

- Смята ли, че определението „традиционни къщи“ отговаря напълно на разбирането му? Удачно ли е да се нарекат „древни“ според него?);
- Има ли в своята проектантска практика обект, в който е приложил идеи или строителни техники от проучените примери?

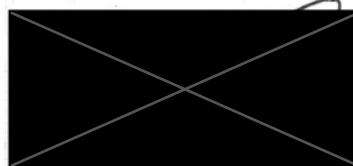
7. Заключение

В заключение считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на Закона за развитието на академичния състав в Република България, на Правилника за неговото прилагане и на изискванията на университета.

От съществено значение е да се направи констатацията, че разработения труд посочва редица важни насоки за бъдещо развитие на разглежданата област както в научен, така и в научно-приложен аспект.

Това ми дава основание да дам своя положителен вот „ЗА“ и предлагам на арх. Климент Радоев да бъде присъдена научно-образователна степен „доктор“ по научна специалност: „Архитектура на сградите, конструкции, съоръжения и детайли“, Професионално направление: 5.7. „Архитектура, строителство и геодезия“, област: Техническите науки.

Рецензент:

(доц.д-р арх. Цвета Жекова)

Варна, 01.02.2022г.